

A HEGY KERÜLGETÉSE

GOBBY FEHÉR GYULA

Ülünk a munkaközvetítő előcsarnokában, körülöttünk izgatott emberek rohagnak, de nekünk nincs hova sietnünk, várakozás a sorsunk.

Már előre félek, hogy megint ahhoz a pattanásos hivatalnoknőhöz kerülök, aki a múltkor is megállapította, hogy a gimnáziumi érettségi, az nem iskolai végzettség, mert az az égadta világon nem jogosít föl semmire. Elvben igaza van, csak azt nem kérdeztem meg tőle, neki milyen nevezetes diplomája van, ha följogosítva érzi magát, hogy másokat oktasson. Ez a kérdés a beszélgetés után fél órával jutott eszembe, ott benn úgy éreztem magam, mint akit első egyetemi vizsgáján faggatnak, azaz nem jutott eszembe semmi, legföljebb udvarias vigyorgásra volt erőm.

Balos ül mellettem. Neki semmi dolga, barátságból kísért el, ő tulajdonképpen a kétórai munkaidő végét várja, akkor fog dolgozni, ha akad tömött zsebű utas a városi buszon.

Hallgatjuk Zserebélyit, akinek még három éve van a nyugdíjig, azt mondja, hogy azt sírva is ledolgozza, ha kell, négykézláb is leszobrozza, ha kell, minden hónapban más gyárba megy el, ha kell, kávéfőzőasszony lesz, de a nyugdíj majd lehetővé teszi, hogy egyetlen szenvedélyének éljen élete végéig. Zserebélyi egyetlen szenvedélye a horgászás, ahhoz van szüksége a nyugdíjra.

Nem izgatja mások rohanása, oda se figyel a forgolódó emberekre, azt meséli nekünk, fiataloknak, mintegy okulásul, hogy miért nem nősült meg.

Nehéz róla elhinni, hogy valamikor szerelmes volt. Enyhén szólva nem túl nagy férfiszépség, attól még persze szenvedélyes hősszerelmes

lehetett, de mi mindig aggregénynek ismertük. Most meg lassan, körülményesen meséli, mi az oka, hogy egyedül élte le az életét.

Akkoriban Lizikével éltem együtt. Mondja. Ti nem ismerhettétek, mert egy vörhenyes képű német mérnök vette el. Most Németországban él. Mikor utoljára írt nekem Hamburgból, már két kislánya született.

Jegyben jártunk, de összeköltöztem vele, mert biztosak voltunk egymásban, az esküvő napját is kitűztük, csak arra vártunk, egy kis pénzt szedjünk össze, hogy a lakodalom igazi legyen, Lizike mindenáron valódi sátoros lakodalmat akart rendezni, régimódi bácskai lakodalmat, amelyre rokonai is szívesen eljöttek volna Németországból.

Nagyon szép nő volt. Gyerekkori eszményképem volt Lizike. Magas, szőke nő. Kék volt a szeme, és ha nevetett, mindkét orcáján apró gödröcske keletkezett.

Hat hónapig éltem vele, életem legboldogabb hat hónapja volt.

Nemcsak szép volt, hanem kitűnő háziasszony is. Jól főzött, s olyan rendet tartott a házban, hogy az udvaron egy fölösleges tollat se találtam soha. Látszott, hogy német nevelést kapott.

Engem is megpróbált rendben tartani. Olyan gondot viselt rám, hogy a hajógyárban sokan azt hitték, sikerült letennem a mérnöki vizsgát, mert mindig fehér ingben, vasalt öltönyben jártam. Azóta sem vasalta ki senki olyan élesre a nadrágomat.

Egyszóval, rendbe hozta a szénámat, és úgy tűnt, sínen van az életem.

Aztán egy szombat délelőtt kitalálta, hogy fánkot süt ebédre. Nem muszáj mindennap húst ennünk. Mondta. Ma tészta nap van.

Voltak ilyen megrögzött szokásai. Pénteken halat ettünk, vasárnap sült húst szokott készíteni, szombaton tésztát. Az az igazság, hogy már nem is tudom, fánkot mondott-e aznap vagy túrós kiflit vagy kelt kalácsot. Tény, hogy hiányzott az élesztő, és elzavart a boltba, hozzak. Igyekezz. Mondta. Nem muszáj megkerülnöd a hegyet, pontosan délre kész akarok lenni az ebédrel.

Ez is a szokásaihoz tartozott, szombaton és vasárnap, ha nem dolgoztam, harangszóra ebédeltünk. Nem nagyon figyeltem a szavaira, kora délelőtt volt, s a bolt egy macskaugrásnyira.

Föl se öltöztem különösebben, csak úgy házinadrágban, gyűrött ingben battyogtam el a boltig. Közben Sörös elkapott az utcán, hogy mi van a spriccerrel.

Sörössel mindig arra fogadtam egy spriccerben, hogy győz-e a Vojvodina. Ő a Dinamónak szurkolt, talán Zágrábban volt katona, s azért, én meg természetesen az újvidékieknek. Hetente spriccerztünk, ha győ-

zött a hazai csapat, ő fizetett, ha meg vesztett, akkor én. Akkor éppen én tartoztam egy körrel.

Volt még időm, minék halasztgattam volna a dolgot, még azt hihette volna Sörös, hogy kihúzom magam a játékból. Betértünk a kocsmába egy italra.

Komótosan iszogattunk, még a pohár felét sem húztam le, mikor nagy lihegve beszaladt a kocsmába Giric, akivel valamikor egy osztályba jártam, hogy segítsek, a kislának a labdája fönnakadt az ereszen, csúszik a létra, csak addig fogjam, amíg leszedi a labdát, mert a gyerek bömböl érte.

Kifizettem hát a spriccereket, és elmentem létrát fogni. A gyerek annak a rendje-módja szerint üvöltött, mint akit nyúznak, a legszívesebben lehúztam volna neki egyet, dehát ez Giric dolga volt. Nagy zenebonával leszedtük a gumilasztit, úgy tettem, mintha játszani akarnék a kölyökkel, akiből Giric szerint egyszer még Puskás Ócsi kellett volna hogy legyen, és megmagyaráztam a feleségének, hogy ne főzzön kávé, mert csak élesztőért szaladok a boltba, Lizike vár, hogy elkészítse az ebédet. Akárhogy is kapálóztam, a kávé aránylag gyorsan elkészült, igyekeztem forrón lenyelni, minél előbb eljussak a boltig, mikor kinyílt a kapu, és betolta a kerékpárját a szomszédasszony, hogy leugrott a lánc, segítünk rajta, ő nem ért hozzá.

Giric rögtön rám mutatott, hogy van itt egy szakértő, hiába szabadkoztam, mindnyájan rám estek, hogy hát mégis gépészmérnök volnék, vagy mi a szösz, ha még nem is tettem le a diplomavizsgát, mit jelent az egy ócska biciklilánc esetében, így hát nekigyürkőztem, és Giric ócska harapófogójával meg egy nyikló-nyakló kalapáccsal felfegyverkezve megpróbáltam visszarángatni a láncot a helyére.

Beleizzadtam alaposan, mire sikerült, s csak annyit kértem, hogy melegítsenek vizet, mert hiába szappanoztam a kezem, csupa olaj maradtam. Van is meleg víz. Mondta Giricné, de már ki is tört az ordítás, mert a gyerek magára rántotta a fazekat, leforrázta a lábát.

Kihasználtam a tumultust, hogy kislisszenjek a házból. Igaz, hogy olajos volt a kezem, de egye fene, gondoltam, majd otthon lemosom.

Csakhogy az utcán Jocóék lakodalmas menetébe ütköztem, rögtön el is kapott, mondván, hogy hozzám indultak, mert az unokabátyja taxija elromlott, és reméli, majd én megjavítom, mert különben nem érnek oda időben a menyasszonyért Ürögre.

Magyaráztam, hogy a kocsikhoz nem nagyon értek, de addig unszoltak, hogy csak nézzem meg a motort, hátha valamilyen egyszerű baja van, ne hagyjam őket szégyenben a menyasszony családja előtt, kényte-

len voltam velük menni. A lakodalmas házban diadalordítás fogadott, olajos kezem volt a bizonyíték, hogy mestert fogtak. Hiába szabadkoztam, a vendégek örömben lövöldözni kezdtek, s jó néhány korty pálinkát belém nyomtak, mire a géphez értem.

Ma sem tudom, szerencsém volt-e, vagy a balsors hozta úgy, de egykettőre rájöttem, hogy a karburátor dugult el, kifújogattam a porlasztócsövet, és második gyújtásra működni kezdett a szerkezet.

Akkor már jobban esett a pálinka is, mondtam, itt van nektek a kocsi, engedjete utamra, el kell szaladnom élesztőért. De még csak akkor akaszkodtak a nyakamra igazán. Szerintük mester nélkül nem szabad Ürögre indulniuk, mert az Opel mellett csak egy háború előtti Mercedesük volt, s mi lesz az esküvőből, ha valamelyik útközben leáll. Mondtam, hogy Ürögig annyi mestert találnak, mint a szemét, de rögtön azzal hozakodtak elő, hogy magyar létemre nem akarok nekik segíteni. Joco azt ordította, hogy ez nem igaz, mert neki többet segítettek a magyar szomszédok, mint a saját testvérei. A nyakamba borult, és meg is csókolta mindkét oldalról, úgyhogy nem volt apelláta, betuszkoltak a saját kezűleg megjavított Opelba, és már mentünk is át a Dunán.

Ha nem ittam volna annyit, megesz a lelkiismeret. Bántott, hogy nem üzentem Lizikének, ne várja az élesztőt, majd eszünk Jocóéknál, ha meghozzuk a menyasszonyt.

Keserűségemben együtt zabáltam a sárga szilvapálinkát a vendégekkel, akik közül elég sokan már a pohár fenekére néztek. Durrogtak Ürög utcáin is, a menyasszony arcát nem is láttam, mert fehér fátyol takarta, ott sündörögtem a kockaköves utcán a többiek között, valaki egy pálinkásflaskót nyomott a kezembe, próbáltam velük énekelni, és csak akkor jöttem rá, hogy a kocsik elmentek Újvidékre, mikor a rokonok kezdték kifelé terelni a népet a menyasszonyos ház udvarából.

Ott álltam gyűrött ingben, olajtól maszatos kézzel, egy negyedig telt pálinkásüveggel Ürög utcáján teljesen ismeretlen emberek között.

Akkoriban nem volt annyi autó még Újvidéken sem, mint mostanában.

Akárhogy gondolkoztam, semmire sem jutottam.

Akárkit kérdeztem, akik Újvidékre igyekeztek, azok már mind elmentek.

Gyalog kellett nekivágnom az útnak.

Lehetetlen vállalkozás volt. De kínomban nem tudtam mit kitalálni. Mentem, mendegéltem, mint az egykori vándorlegények, és egészen rám esteledett, mire a hopovói kolostorig értem.

Aznap éjjel a kolostor vendégszobájában aludtam egyetlenegy pokrócba burkolózva. Majd megvett az isten hidege.

Hajnalban folytattam az utat, de már jó délelőtt lehetett, mire fölvettem egy Kamenicára tartó katonai teherautó. Éppen a delet harangozták, mikor egy horgász áthozott a Dunán.

Holtfáradtan értem haza, és csak a kapuban jutott eszembe, hogy élesztőt meg egy mogyorónyt sem hoztam.

Azért hagyott ott Lizike, mert megkerültem a hegyet.

Pedig szépen megmondta, hogy ne tegyem.

Azóta gondolkodom, hogy hol hibáztam el. Mikor bementem Sörössel a kocsmába? Vagy amikor tartottam Giricnek a létrát? Vagy amikor fölvettem a szomszédasszony biciklijére a láncot? Vagy amikor forró vízben akartam kezet mosni? Vagy amikor elmentem Jocóékhoz?

Horgászás közben jól lehet mindenfélén gondolkodni. Ha nyugdíjba megyek, még többet járok a Dunára. Attól nem kell jobb szórakozás egy agglegénynek.